

Zhrnutie Záverečnej hodnotiacej správy

Vyhodnotenie pokroku implementácie operačného programu Vzdelávanie z hľadiska relevantnosti a plnenia cieľov operačného programu

Operačný program Vzdelávanie

IBS SLOVAKIA, s.r.o.

Január 2012

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Trieda dôvernosti: VEREJNÉ

IBS SLOVAKIA, s.r.o.
Hurbanovo námestie 19/45
972 01 Bojnice

Tel: 046 543 17 95
Fax: 046 543 05 99
E-mail: info@fondyeu.info
Web: www.fondyeu.info

Základné informácie o implementácii OP Vzdelávanie

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len MŠVVaŠ) ako Riadiaci orgán pre Operačný program Vzdelávanie (ďalej len OPV) zodpovedá za riadenie a vykonávanie operačného programu v súlade s predpismi EÚ a SR. Pre plnenie niektorých úloh pri implementácii programu boli vytvorené dva sprostredkovateľské orgány pod riadiacim orgánom (ďalej len SORO) - Agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre štrukturálne fondy EÚ (ďalej len ASFEU) a Ministerstvo zdravotníctva SR (ďalej len MZ SR).

Rozsah delegovaných právomocí pre obe SORO zahŕňa oblasť programovania, oblasť prijímania, hodnotenia a výberu žiadostí o nenávratný finančný príspevok (ďalej len NFP), uzatvárania zmlúv s prijímateľmi, zabezpečovania informovania a publicity, finančného riadenia, monitorovania pomoci a hodnotenia pomoci.

SORO sa podieľajú na implementácii prioritných osí / opatrení uvedených v tabuľke č. 1:

Tabuľka č. 1:

SORO	Prioritná os / opatrenie
ASFEU	1 Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy
	1.1 Premena tradičnej školy na modernú
	1.2 Vysoké školy a výskum a vývoj ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti
	2 Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja ľudských zdrojov
	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania
	3 Podpora vzdelávania osôb s osobitými vzdelávacími potrebami
	3.1 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít
	3.2 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne osôb s osobitými vzdelávacími potrebami
	4 Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť pre Bratislavský kraj
	4.1 Premena tradičnej školy na modernú pre Bratislavský kraj
	4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja vysokoškolského a ďalšieho vzdelávania
MZ SR	2 Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja ľudských zdrojov
	2.2 Podpora ďalšieho vzdelávania v zdravotníctve

Pomoc z OPV sa realizuje dvomi základnými nástrojmi:

- národnými projektmi (ďalej len NP);
- dopytovo-orientovanými projektmi.

Národné projekty sú realizované na národnej úrovni ako nástroje realizácie reformy školstva. Ide o komplexné projekty vyplývajúce priamo z legislatívy resp. koncepčných dokumentov. Sú zadávané priamo riadeným organizáciám rezortu resp. inštitúciám povereným Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Implementácia národných projektov je v kompetencii Riadiaceho orgánu.

Národné projekty pokrývajúce celé územie SR (teda oba ciele) sú predkladané **zrkadlovo**, t.j. oddelene pre cieľ Konvergencia a cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť. V praxi to znamená, že je vyhlásené jedno písomné vyzvanie (napr. pre opatrenia 1.1 a 4.1), ale sú predložené 2 samostatné žiadosti o NFP a sú podpísané 2 samostatné zmluvy o poskytnutí NFP. Celková implementácia projektov prebieha s dôrazom na neprekrývanie finančných zdrojov medzi cieľmi.

Dopytovo-orientované projekty sú projekty adresujúce potreby cieľových skupín v konkrétnom regióne. Realizujú sa prostredníctvom výziev na predkladanie žiadostí o NFP vyhlasovaných pre konkrétne opatrenie, ciele a aktivity. Žiadosť o NFP môže predložiť každý žiadateľ spĺňajúci podmienky oprávnenosti. Implementácia dopytovo-orientovaných projektov je v kompetencii oboch SORO.

Predmet hodnotenia

Náplňou záverečnej hodnotiacej správy je zhodnotenie relevantnosti nastavenia stanovených cieľov OPV vzhľadom na aktuálnu situáciu a situáciu do roku 2013, napĺňania cieľov stanovených na úrovni OPV a prioritných osí, ako aj fyzickej a finančnej implementácie OPV.

Pri spracovaní záverečnej hodnotiacej správy sa hodnotitelia pridržali štruktúry hodnotiacich otázok.

Obsahom každej odpovede na otázku je analýza zadanej témy a následná odpoveď na hodnotiacu otázku.

Získané dáta a štatistické údaje sú zapracované do znenia záverečnej hodnotiacej správy buď textovou alebo tabuľkovou formou.

Správa je v súlade so zmluvou o dielo rozdelená do troch hlavných tém:

- 1) Zhodnotenie relevantnosti nastavenia OPV vzhľadom na aktuálnu situáciu a situáciu do roku 2013;
- 2) Vyhodnotenie fyzickej implementácie OPV – ciele Konvergenca a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť;
- 3) Vyhodnotenie finančného pokroku v implementácii OPV – ciele Konvergenca a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť.

Súhrn zistení

Relevantnosť nastavenia OPV vzhľadom na aktuálnu situáciu a situáciu do roku 2013

Konečná verzia OPV bola schválená Európskou komisiou 7. novembra 2007. Intervenčná logika programu bola vytvorená na základe analýzy potrieb a problémov cieľových skupín v oblasti vzdelávania, ktorá bola vypracovaná počas jeho prípravy v rokoch 2006 a 2007. Problémy, k riešeniu ktorých OPV prispieva, majú prevažne dlhodobý charakter a z veľkej časti sú známe už roky (napr. nízky sociálny status učiteľa, zlá dochádzka žiakov z marginalizovaných rómskych komunít (ďalej len MRK) do školy a pod.). Menšia časť potrieb a problémov bola identifikovaná a pomenovaná v rámci reformy školstva realizovanej v posledných rokoch (napr. nedostatočné kognitívne schopnosti žiakov, nedostatočná príprava pedagogických zamestnancov v oblasti informačných a komunikačných technológií a cudzích jazykov a pod.). Vzhľadom na ich dlhodobosť a systémovú hĺbku nie je reálne ich vyriešenie v priebehu ôsmich rokov (2008 – 2015), počas ktorých bude prebiehať realizácia programu.

Situácia v oblasti vzdelávania bola počas štyroch rokov, ktoré uplynuli od schválenia OPV, ovplyvnená najmä legislatívou zameranou na školskú reformu prijatou v rokoch 2008 a 2009. Tieto zákony sa týkali predovšetkým regionálneho školstva (zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní, zákon č. 184/2009 Z. z o odbornom vzdelávaní a príprave a zákon č. 317/2009 Z. z o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch) a ďalšieho vzdelávania (zákon č. 568/2009 Z.z. o celoživotnom vzdelávaní). Na úrovni EÚ nebola prijatá žiadna legislatíva, ktorá by vyžadovala zmenu resp. úpravu cieľov OPV. Napriek tomu, že štyri strategické zákony boli prijaté neskôr, nenastal rozpor s nastavením OPV.

Momentálne prebieha zavádzanie školskej reformy podľa prijatej legislatívy do praxe. Do roku 2013 preto nepredpokladáme v sektore vzdelávania žiadne zásadné zmeny. Na jednej strane je ešte potrebný určitý čas na otestovanie v praxi a prípadnú revíziu prebiehajúcej reformy vzdelávania, na druhej strane nová vláda, ktorá bude zostavená na základe predčasných volieb v roku 2012, nestihne do roku 2013 pripraviť a schváliť novú legislatívu zásadného charakteru. Ciele OPV sú podľa názoru hodnotiteľov aktuálne a relevantné vo vzťahu k súčasnej situácii v oblasti vzdelávania a zostanú aktuálne a relevantné až do konca programového obdobia 2007 – 2013. Nie je preto potrebné pristúpiť k zmene ani úprave cieľov OPV.

Z pohľadu nastavenia programu je možné konštatovať, že intervenčná logika OPV vrátane štruktúry prioritných osí a opatrení je zrozumiteľná a prehľadná. Logickým a štruktúrovaným spôsobom pokrýva potreby a problémy cieľových skupín identifikované v stratégii operačného programu a spája ich do súvisiacich tematických celkov. Žiadna z analýz vykonaných pri odpovedi na evaluačné otázky neukázala potrebu aktualizovať štruktúru prioritných osí, opatrení ani cieľov. Rovnako aj všetky interviewované osoby (zástupcovia sekcií regionálneho školstva, vysokých škôl aj ďalšieho vzdelávania a mládeže na MŠVVaŠ

SR ako aj zástupcovia konečných prijímateľov) sa zhodli, že operačný program je dobre naprogramovaný, a jeho ciele a priority sú naformulované široko a nadčasovo.

Kľúčovou úlohou, ktorá stojí pred Riadiacim orgánom a oboma SORO, je dosiahnuť čo najlepšie naplnenie stanovených cieľov. Ich napĺňanie z hľadiska vyhlasovaných výziev a písomných vyzvaní hodnotíme nasledovne:

Ciele opatrenia 1.1 sú zatiaľ napĺňané s výnimkou špecifického cieľa „Skvalitniť správu a manažment škôl a stimulovať ich k väčšej otvorenosti k potrebám miestnych komunít“, ktorého plnenie je zatiaľ nedostatočné.

Ciele opatrenia 1.2 sú zatiaľ napĺňané len čiastočne.

Ciele opatrenia 2.1 zameraného na ďalšie vzdelávanie sú zatiaľ napĺňané nedostatočne. Národné projekty sú orientované na ďalšie vzdelávanie vybraných cieľových skupín (učitelia a práca s mládežou). Počet dopytovo-orientovaných projektov je veľmi nízky.

Ciele opatrenia 2.2 sú zatiaľ napĺňané.

V rámci opatrenia 3.1 sú zadefinované dva špecifické ciele. Špecifický cieľ „Podporovať sociálnu inklúziu príslušníkov MRK prostredníctvom uľahčenia ich prístupu k formálnemu vzdelávaniu a k získavaniu zručností potrebných na trhu práce“ je doposiaľ čiastočne napĺňaný prostredníctvom dopytovo-orientovaných projektov schválených v rámci výzvy vyhlásenej v roku 2009. Špecifický cieľ „Ďalej vzdelávať príslušníkov MRK, ako aj osoby pracujúce v oblasti ich integrácie do spoločnosti“ zatiaľ nie je napĺňaný. 23.05.2011 však bolo vyhlásené písomné vyzvanie k národnému projektu „Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít“, ktorý pokrýva tento špecifický cieľ. Okrem toho bola 15.4.2011 vyhlásená výzva s kódom OPV-2011/3.1/02-SORO a 20.5.2011 výzva s kódom OPV-2011/3.1/03-SORO, ktoré pokrývajú oba špecifické ciele. Hoci výsledky schvaľovacieho procesu zatiaľ nie sú známe, je pravdepodobné, že napĺňanie oboch špecifických cieľov opatrenia 3.1 bude v krátkom čase posilnené o nové dopytovo-orientované projekty.

Ciele opatrenia 3.2 sú zatiaľ napĺňané len čiastočne prostredníctvom dopytovo-orientovaných projektov schválených v rámci jednej výzvy vyhlásenej v roku 2009.

Ciele opatrenia 4.1 sú napĺňané dobre.

Ciele opatrenia 4.2 sú napĺňané v obmedzenej miere.

Fyzický pokrok v implementácii OPV

Fyzický pokrok v implementácii OPV je sledovaný prostredníctvom 6-tich kontextových ukazovateľov, 14-tich ukazovateľov prioritnej osi 1, ôsmich ukazovateľov prioritnej osi 2, siedmich ukazovateľov prioritnej osi 3 a 11-tich ukazovateľov prioritnej osi 4. U týchto ukazovateľov môžeme k 30.6.2011 konštatovať len obmedzený pokrok. Je však potrebné zdôrazniť, že hodnoty programových ukazovateľov výstupu a výsledku na úrovni prioritných

osí sa vypočítavajú z hodnôt ukazovateľov výsledku a dopadu na úrovni projektov, a preto väčšina údajov týkajúca sa ukazovateľov bude dostupná až po ukončení projektov.

Z celkového počtu ukazovateľov výstupu a výsledku ku koncu sledovaného obdobia prekročili plánované hodnoty len ukazovatele sledujúce novovytvorené vzdelávacie programy a počty školiacich kurzov pre pedagogických zamestnancov. Ukazovatele, pri ktorých je možné skonštatovať, že ich hodnoty nebudú naplnené bez vyhlásenia ďalších výziev resp. písomných vyzvaní, sú hlavne ukazovatele sledujúce partnerstvá a siete vývoja a inovácií, zamestnancov výskumu a vývoja, zdravotníckych pracovníkov zapojených do ďalšieho vzdelávania, siete vytvorené v rámci učiacich sa regiónov a ukazovatele prioritnej osi 3 sledujúce osoby s osobitnými vzdelávacími potrebami. Nedosiahnutie cieľových hodnôt predpokladáme u týchto ukazovateľov (v zátvorke sú uvedené cieľové hodnoty):

- % obyvateľov zapojených do celoživotného vzdelávania na 100 obyvateľov vo veku 25-64 rokov (12,5% obyvateľov zapojených do celoživotného vzdelávania prekračujúcim 4 hodiny v čase prieskumu na 100 obyvateľov vo veku 25-64 rokov)
- absolventi terciárneho stupňa VŠ vzdelávania – (12 absolventov terciárneho stupňa VŠ vzdelávania (doktorandov) na 1000 obyvateľov vo veku 20-29 rokov)
- miera zamestnanosti spolu (63,4% populácie 15-64 zamestnaných na celkovej populácii danej vekovej kategórie)
- miera zapojenia zamestnancov výskumu a vývoja do nadnárodných výskumných projektov (20% zamestnancov výskumu a vývoja)
- počet partnerstiev a sietí vývoja a inovácií podporených z OPV (podporiť 45 partnerstiev za celú SR)
- počet pedagogických zamestnancov, ktorí absolvovali programy ďalšieho vzdelávania (57 000 pedagogických zamestnancov za celú SR)

Problematická dosiahnuteľnosť spočíva najmä v priveľmi ambiciózne stanovených cieľových hodnotách vzhľadom k súčasnej celospoločenskej situácii. Prvé tri vyššie uvedené ukazovatele sú však kontextové a teda ich dosiahnutie ovplyvňuje implementácia OPV len nepriamo.

Ako relevantné (t.j. v rámci SR existuje taká potreba, ako je stanovená cieľová hodnota) sú vyhodnotené všetky ukazovatele OPV okrem troch. Jeden ukazovateľ „absolventi terciárneho stupňa VŠ vzdelávania“ s očakávanou hodnotou 12 absolventov terciárneho stupňa VŠ vzdelávania (doktorandov) na 1000 obyvateľov vo veku 20-29 rokov je posúdený ako nerelevantný. Táto hodnota vysoko prevyšuje európsky priemer. U dvoch ukazovateľov „počet novovytvorených sietí vytvorených v rámci učiacich sa regiónov“ a „počet lektorov, ktorí absolvovali programy ďalšieho vzdelávania“ nebolo možné posúdiť relevantnosť, nakoľko ide o ukazovatele ďalšieho vzdelávania a v tejto oblasti má SR len minimum skúseností. Práve realizácia projektov podporených prostredníctvom OPV by mala poskytnúť potrebné údaje a poznatky pre budúce obdobie.

Jednou z hlavných zmien školskej reformy je skutočnosť, že školy vzdelávajú žiakov podľa vlastných školských vzdelávacích programov. Tieto zmeny sú v rámci NP a dopytovo-orientovaných projektov premietnuté do ukazovateľa „Počet novovytvorených vzdelávacích programov“. V rámci dopytovo-orientovaných projektov je vidieť, že prostredníctvom aktivít OPV sa reformy naplňujú a hodnota tohto ukazovateľa je ku 30.6.2011 niekoľkonásobne prekročená. Vyhlásovanie výziev a písomných vyzvaní reflektuje potreby školskej reformy a cieľové hodnoty ukazovateľov sledujúcich počet nových vzdelávacích programov sú okrem dvoch NP už naplnené.

Dôležitou súčasťou úspešného zavŕšenia implementácie OPV je aj dostatočná absorpčná schopnosť potenciálnych žiadateľov o NFP. Z porovnania počtu potenciálnych žiadateľov a predpokladaného počtu projektov (bol vypočítaný z podielu plánovaného objemu investícií a priemernej sumy za projekt) vyplýva, že absorpcia je problematická v rámci opatrení 1.2 a 3.1., kde je potrebné realizovať viac projektov ako je počet možných žiadateľov.

Pri hodnotení hospodárnosti vychádzal hodnotiteľ zo vzorky vybratých projektov v počte 10 dopytovo-orientovaných projektov za každé opatrenie (výnimku tvorí len opatrenie 4.2, kde sú v súčasnosti v realizácii len dva projekty) a 2 zrkadlové národné projekty (vždy jeden za mimo bratislavské samosprávne kraje a jeden za Bratislavský samosprávny kraj). Z hodnotenia hospodárnosti riadenia projektov vyplynuli nasledujúce skutočnosti:

- je výhodnejšie riadiť a monitorovať projekt vlastnými zamestnancami, ich priemerná hodinová odmena je nižšia o cca. 2 EUR;
- náklady na jedného externého pracovníka sú dvojnásobné v porovnaní s nákladmi na jedného interného zamestnanca;
- z priemerných počtov pracovníkov je vidieť, že prijímatelia sa správali hospodárne, nakoľko väčšinu činností spojených s riadením a sledovaním projektov riešili prostredníctvom svojich zamestnancov.

Z porovnania pomeru medzi priemernými výdavkami za vybavenie, publicitu, riadenie, priame aktivity a celkovými oprávnenými výdavkami boli zistené nasledovné údaje:

- 72% všetkých oprávnených výdavkov je použitých na priame aktivity projektu;
- 2% všetkých oprávnených výdavkov je použitých na reklamu a publicitu;
- 13% všetkých oprávnených výdavkov je použitých na vybavenie;
- 13% všetkých oprávnených výdavkov je použitých na riadenie projektu.

Celkovo je možné skonštatovať, že je dodržiavaná zásada hospodárnosti a pomery jednotlivých druhov nákladov ku celkovým oprávneným výdavkom sú primerané.

Z porovnania hospodárnosti medzi cieľom Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť medzi opatreniami 1.1 a 4.1 je vidieť nasledovné:

- V Bratislavskom samosprávnom kraji je v projektoch počítané s vyšším počtom pracovníkov a s ich vyššou hodinovou odmenou ako v mimo bratislavských samosprávnych krajoch. Pri externých pracovníkoch je opačná tendencia.
- V mimo bratislavských samosprávnych krajoch však uvádzajú omnoho vyššiu vyťaženosť interných riadiacich pracovníkov pri riadení projektu. Počet odpracovaných hodín je v opatrení 1.1 2308,64 a v opatrení 4.1 1365,53. V rámci riadenia a monitoringu projektov opatrenia 1.1 teda odpracujú interní zamestnanci o cca. 1000 hodín viac ako pri projektoch v opatrení 4.1. Z toho titulu je aj priemerný náklad na jedného interného pracovníka vyšší v opatrení 1.1 o takmer 100%. Priemerné náklady na jedného externého pracovníka sú približne rovnaké a líšia sa o 9%.
- Pomer nákladov na publicitu a vybavenie ku celkovým oprávneným nákladom je pre obe opatrenia rovnaký. Pri opatrení 4.1 je o 8% nákladov viac vynakladaných na aktivity projektu a pri opatrení 1.1 je o 8% nákladov viac vynakladaných na riadenie projektu.

Z porovnania hospodárnosti medzi cieľom Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť medzi opatreniami 1.2, 2.1 a 4.2 je vidieť nasledovné:

- V Bratislavskom samosprávnom kraji je v projektoch počítané s nižším počtom pracovníkov a s ich nižšou hodinovou odmenou ako v mimo bratislavských krajoch.
- V projektoch opatrenia 4.2 je vykázaná vyššia vyťaženosť interných riadiacich pracovníkov pri riadení projektu. Počet odpracovaných hodín je v opatreniach 1.2, 2.1 5778,03 a v opatrení 4.2 7344,73. V rámci riadenia a monitoringu projektov opatrenia 4.2 teda odpracujú interní zamestnanci o cca. 1500 hodín viac ako pri projektoch v opatreniach 1.2 a 2.1.
- Rozdelenie celkových oprávnených nákladov na jednotlivé druhy nákladov je takmer zhodné pre projekty realizované v Bratislavskom samosprávnom kraji a v mimo bratislavských samosprávnych krajoch.

Hospodárnosť projektov v rámci jednotlivých cieľov Konvergencia a cieľom Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť nie je rovnaká. Neboli však zistené žiadne skutočnosti, ktoré by porušovali zásadu hospodárnosti.

Finančný pokrok v implementácii OPV

Celkový objem finančných prostriedkov alokovaných v programovom období 2007-2013 na implementáciu intervencií v oblasti vzdelávania v rámci OPV je 726 825 389 EUR, z toho 617 801 578 EUR zo zdrojov EÚ a 109 023 811 EUR zo zdrojov štátneho rozpočtu SR. Táto alokácia pokrýva cieľ Konvergencia aj cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť.

Podľa internej evidencie MŠVVaŠ SR bolo k 30.06.2011 zo zdrojov EÚ zazmluvnených 267 886 407,62 EUR. Z celkového rozpočtu EÚ v rámci programového obdobia 2007-2013 to v percentuálnom vyjadrení predstavuje 43,36%. Skutočná hodnota čerpaných finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ dosiahla k 30.6.2011 výšku 63 664 630,41 EUR, v percentuálnom vyjadrení 10,31% alokovaných zdrojov.

Z hľadiska prioritných osí majú najnižšie čerpanie prioritná os 2 a 3. K 30.06.2011 dosiahla prioritná os 2 výšku čerpania 2,59% a prioritná os 3 výšku čerpania 3,16%. Ide o výrazne nižšiu úroveň čerpania finančných prostriedkov v porovnaní s prioritnými osami 1 a 4 (obe dosiahli čerpanie viac ako 13%). Dôvodom nízkeho čerpania je aj to, že skutočné čerpanie týchto prioritných osí sa začalo prakticky až v roku 2010.

Hoci kontrahovanie finančných prostriedkov nie je ani polovičné, hodnotíme ho ako primerané a realokáciu finančných prostriedkov medzi jednotlivými prioritnými osami nepovažujeme za potrebnú. Finančné prostriedky majú reálnu šancu dosiahnuť pozitívnu úroveň čerpania. Pri hodnotení sme brali do úvahy aj skutočnosť, že oblasť vzdelávania a celoživotného vzdelávania má špecifický charakter. Väčšina prijímateľov je z verejného sektora a financovanie aktivít v projektoch prebieha prostredníctvom zálohových platieb. Z toho dôvodu je čerpanie finančných prostriedkov na nižšej úrovni a výraznejší nárast v oblasti čerpania bude viditeľnejší až po zúčtovaní poskytnutých zálohových platieb. Pozitívne hodnotíme aj nárast prijatých žiadostí o NFP v poslednom období – za 6 mesiacov od 1.1.2011 do 30.6.2011 sa zvýšil ich počet z 1455 na 2138, čo dáva reálny predpoklad pre ďalšie čerpanie alokácie v roku 2012 a neskôr.

Súčasný stav kontrahovania a čerpania odzrkadľuje predovšetkým doterajší priebeh a intenzitu vyhlasovania výziev a písomných vyzvaní. V rámci OPV bolo do 30.06.2011 vyhlásených 41 výziev a písomných vyzvaní (údaj nezahŕňa opatrenia technickej pomoci 4.3, 5.1 a 5.2). Sumárna alokácia na 41 vyhlásených výziev a písomných vyzvaní predstavuje 527 734 728,14 EUR (zdroje EÚ a ŠR). Z celkovej alokácie vo výške 697 752 372 EUR (zdroje EÚ a ŠR, suma nezahŕňa alokáciu na opatrenia technickej pomoci 4.3, 5.1 a 5.2) to predstavuje 75,63%.

Na základe toho navrhujeme pre zvýšenie čerpania predovšetkým vyhlasovanie nových výziev a písomných vyzvaní (s dôrazom na väčšie projekty, prostredníctvom ktorých dôjde k väčšiemu kontrahovaniu a tým aj k vyššiemu čerpaniu). Týka sa to všetkých prioritných osí. Akcelerácia nových výziev a písomných vyzvaní je nevyhnutná.

Navrhované opatrenia

Z odpovedí na jednotlivé evaluačné otázky vyplýva pre RO a SORO potreba intenzívne vyhlasovať nové výzvy a písomné vyzvania s dôrazom na väčšie projekty, prostredníctvom ktorých dôjde k väčšiemu kontrahovaniu a tým aj k vyššiemu čerpaniu a napĺňaniu cieľových hodnôt ukazovateľov OPV. Konkrétne odporúčame na úrovni opatrení nasledovné:

- V rámci opatrenia 1.1 pripraviť národný projekt zameraný na manažérske vzdelávanie zástupcov vedenia škôl a výzvu na dopytovo-orientované projekty v oblasti spolupráce škôl s miestnymi komunitami, ktoré prispievajú k plneniu špecifického cieľa „Skvalitniť správu a manažment škôl a stimulovať ich k väčšej otvorenosti k potrebám miestnych komunít“.
- V rámci opatrenia 1.2 odporúčame vyhlasovať ďalšie výzvy zamerané najmä na rozvoj ľudských zdrojov vo výskume a vývoji s osobitným dôrazom na medzinárodnú mobilitu.
- Čo sa týka opatrenia 2.1, je potrebné urýchlene pristúpiť k príprave národných aj dopytovo-orientovaných projektov zameraných na základné systémové prvky (národná sústava kvalifikácií, národný kvalifikačný rámec, kariérne poradenské centrá, analýza vzdelávacích potrieb a prognózovanie zručností vyžadovaných na trhu práce a pod.).
- V rámci opatrenia 2.2 odporúčame venovať väčšiu pozornosť rozpočtom v rámci žiadostí o NFP tak, aby sa zo zdôvodnenia výdavku dala overiť jeho hospodárnosť.
- V rámci opatrenia 3.1 odporúčame vyhlasovať ďalšie výzvy na dopytovo-orientované projekty pokrývajúce oba špecifické ciele opatrenia 3.1.
- V rámci opatrenia 3.2 pripraviť národný projekt zameraný na vzdelávanie pedagógov a ďalších osôb pracujúcich s osobami s osobitnými vzdelávacími potrebami a vyhlásiť ďalšiu výzvu na dopytovo-orientované projekty pokrývajúce oba špecifické ciele.
- V rámci opatrenia 4.2 použiť zostávajúcu alokáciu na zrkadlové národné projekty v oblasti ďalšieho vzdelávania.

Na osobných pohovoroch so zástupcami konečných prijímateľov bolo tiež zozbieraných niekoľko námetov, ktoré by mohli uľahčiť implementáciu projektov:

- Zvýšiť limit výdavkov na riadenie a implementáciu projektu vzhľadom na vysokú administratívnu náročnosť.
- Ponúknuť prijímateľom pomoci školenie v oblasti používania ITMS.
- Vytvoriť internetové diskusné fórum, na ktorom by mohli diskutovať prijímatelia pomoci a navzájom by si pomáhali pri riešení rôznych problémov spojených s implementáciou projektov. Toto fórum by malo byť vytvorené z iniciatívy prijímateľov, a teda je tento námet určený najmä pre zainteresovaných prijímateľov.

Metodológia hodnotenia

Metodika hodnotenia časti „**Zhodnotenie relevantnosti nastavenia OPV vzhľadom na aktuálnu situáciu a situáciu do roku 2013**“:

- Analýza cieľov OPV a jeho implementácie z pohľadu existujúcich strategických materiálov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR;
- Analýza cieľov OPV a jeho implementácie z pohľadu prijatej legislatívy;
- Analýza cieľov OPV a jeho implementácie z pohľadu plnenia stratégií zadefinovaných v operačnom programe;
- Osobné rozhovory so zástupcami Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR zodpovednými za jednotlivé oblasti vzdelávania (Sekcia regionálneho školstva, Sekcia vysokých škôl, Sekcia ďalšieho vzdelávania a mládeže);
- Osobné návštevy vybraných projektov na mieste realizácie;
- Zistenie dosiahnutého stavu napĺňania hodnôt ukazovateľov podľa rokov;
- Zistenie plánovaných hodnôt ukazovateľov projektov v implementácii;
- Porovnanie súčtu v súčasnosti dosiahnutých hodnôt ukazovateľov OP a plánovaných hodnôt ukazovateľov projektov v implementácii s celkovými plánovanými hodnotami;
- Zistenie súčasných hodnôt kontextových ukazovateľov podľa oficiálnych štatistických údajov;
- Analýza relevantnosti a dosiahnuteľnosti hodnôt ukazovateľov OPV (kontextové ukazovatele OPV a ukazovatele prioritných osí 1 až 4);
- Analýza hospodárnosti na vybratej vzorke projektov - po 10 dopytovo-orientovaných projektov za každé opatrenie (výnimku tvorí len opatrenie 4.2, kde sú v súčasnosti v realizácii len dva projekty) a 4 NP.

Metodika hodnotenia časti „**Vyhodnotenie fyzickej implementácie OPV – Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť**“:

- Zistenie plánovaných hodnôt ukazovateľov OP podľa rokov;
- Zistenie dosiahnutého stavu napĺňania hodnôt ukazovateľov podľa rokov;
- Zistenie plánovaných hodnôt ukazovateľov projektov v implementácii;
- Porovnanie súčtu v súčasnosti dosiahnutých hodnôt ukazovateľov OP a plánovaných hodnôt ukazovateľov projektov v implementácii s celkovými plánovanými hodnotami;
- Výber ukazovateľov, ktoré reprezentujú školskú reformu v NP, a hodnotenie ich napĺňania;
- Zistenie doterajších žiadateľov o NFP podľa opatrení a zistenie úspešných žiadateľov o NFP;
- Zistenie možných žiadateľov o NFP – pod možným žiadateľom sú chápané počty ZŠ, SŠ, VŠ a iných subjektov, ktoré majú právo žiadať o NFP;
- Analýza absorpčnej schopnosti.

Metodika hodnotenia časti „**Vyhodnotenie finančného pokroku v implementácii OPV – ciele Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť**“:

- Analýza plánovaných finančných prostriedkov vyčlenených pre OPV za jednotlivé ciele podľa rokov;
- Analýza počtu schválených projektov a ich finančného plnenia za jednotlivé ciele podľa rokov;
- Analýza výšky kontrahovania vzhľadom k polovici obdobia pre čerpanie prostriedkov (do r. 2015);
- Porovnanie dosiahnutého finančného plnenia s nastavenými hodnotami finančných ukazovateľov.